

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Aanbieding eerste pakket Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG)

Datum

4 juli 2023

Ons kenmerk

C2316753/5283012

Uw kenmerk

-

Bijlage(n)

2

Geachte Minister Van der Wal,

Er liggen pittige opgaven in Nederland op het gebied van water, natuur, klimaat en perspectief voor de landbouw. En dat geldt zeker ook voor de provincie Noord-Brabant.

De ambities van de provincie Noord-Brabant zijn helder: we willen een sterke en veerkrachtige natuur, met een robuust watersysteem en een toekomstbestendig klimaat. En we willen een duurzaam perspectief voor de landbouw in Brabant. Ons landelijk gebied moet aantrekkelijk zijn en blijven, om te wonen, te werken, om voedsel en biobased materialen te produceren en om te recreëren. Het is de producent van voedsel, de drager van veel natuurkwaliteit, de leverancier van (drink)water en het draagt bij aan onze gezondheid. Het landschap weerspiegelt onze cultuur en ontstaansgeschiedenis. Een toekomstbestendig landelijk gebied is sociaaleconomisch vitaal, met structurele ruimte voor duurzame landbouw, bedrijvigheid, gezonde natuur en voorzieningen.

Als provincie Noord-Brabant onderschrijven wij de opgave om te werken aan de doelen, zoals door u gesteld in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), en deze in een Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG) uit te werken.

Voor deze opgave zijn we aan de slag in samenwerking met de andere betrokken overheden in Brabant, zoals de gemeenten en de waterschappen, en ook de Rijksoverheid.

We werken samen met veel verschillende belanghebbenden in Brabant, zoals terreinbeherende organisaties (TBO's), de ZLTO, en ook particulieren en ondernemers, in het bijzonder de betrokkenen in de gebieden. Hierbij bouwen we voort op de intensieve samenwerking die we met deze partners al hebben rondom de [Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof](#) (BOS) en de [groenblauwe gebiedsgerichte aanpak \(GGA\)](#) in Brabant. Brabant heeft als één van de weinige provincies, al sinds geruime tijd een generiek stikstofbeleid en is al meer dan tien jaar, sinds 2009, in gesprek met belanghebbenden over de uitstoot van stikstof.

De BOS is tot stand gekomen in dialoog met overheids- en maatschappelijke partners van de provincie. Deze uitvoeringsagenda ziet de provincie als een vertrekpunt, een uitnodiging aan partners, betrokken ondernemers en inwoners om de komende jaren samen verder invulling te geven aan een robuuste natuur en welvarende economie in Brabant. De uitvoeringsagenda kent drie pijlers:

1. Sterker maken van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden; het werken aan instandhoudingsdoelen voor de natuur;
2. Minder stikstofuitstoot: het omlaag brengen van stikstofdepositie met bijdragen van alle sectoren;
3. Economische en maatschappelijke ontwikkelingen mogelijk maken; wat bijdraagt aan alle sectoren.

De pijlers zijn als drie tandwielen van één mechanisme, onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zonder het ene, draait ook het andere niet, is het geheel niet houdbaar, of op zijn minst zeer kwetsbaar. Door meerdere tandwielen tegelijk in beweging te brengen kunnen we sneller resultaat boeken.

In Brabant geldt onder andere dat de druk van stikstofemissiedepositie op de natuur, in combinatie met verdroging en andere factoren, ertoe heeft geleid dat de natuur steeds verder onder druk komt te staan. De op 1 maart 2023 gepubliceerde Natuurdoelanalyses bevestigen dit beeld voor Brabant en hebben direct effect op de mogelijkheden voor vergunningverlening.

Met de groenblauwe gebiedsgerichte aanpak (GGA), gestart in 2020, dragen we bij aan een Brabants buitengebied waar onze bodem, ons water en onze lucht op orde zijn. Dat is van belang voor onze natuur, ons landschap, onze landbouw en onze gezondheid. In GGA geven we uitvoering aan de eerste pijler van de BOS, het versterken van de Natura 2000-gebieden.

Daarnaast heeft Brabant in 2013, toen het Rijk besloot een aanzienlijk deel van het Natuurnetwerk (toen Ecologische Hoofdstructuur) te schrappen, besloten toch het volledige Natuurnetwerk op de kaart te houden en uit te voeren, deels gefinancierd met provinciale middelen. Dit draagt bij aan de robuustheid van ons natuurnetwerk.

Datum

4 juli 2023

Ons kenmerk

C2316753/5283012

Brabant heeft, samenvattend, een lange traditie in het herkennen en erkennen van de complexe opgaven zoals beschreven in het NPLG, en het BPLG bouwt hierop voort.

Datum

4 juli 2023

Ons kenmerk

C2316753/5283012

Totstandkoming van het BPLG

In de startnotitie NPLG van 10 juni 2022 zijn de doelen voor natuur, water en klimaat, de keuzes voor water en bodem sturend, voor stikstof en de kaders voor de gebiedsprogramma's indicatief beschreven. Deze zijn later in het ontwikkeldocument NPLG verder uitgewerkt. Ook ligt er de brief van het Ministerie van I&W aan de Tweede Kamer, waarin het principe 'water en bodem sturend' een belangrijke rol krijgt in de ruimtelijke ordening. Daarnaast speelt bij het tot stand brengen van het BPLG de inhoudelijke en procesmatige verbinding met een Ruimtelijk Voorstel voor Brabant een belangrijke rol, waarbij het BPLG een buitengewoon belangrijke bouwsteen is voor de transitie van het landelijk gebied van Brabant.

De afgelopen maanden is er door velen in Brabant voortvarend gewerkt aan de totstandkoming van het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG). Als provincie hebben we de regie genomen om tot de eerste contouren van een BPLG te komen. Wij willen hierbij oog houden voor het maatschappelijk perspectief en de verschillende stakeholders in voldoende mate te betrekken. Dit geldt ook voor de democratische legitimatie van het BPLG: een programma met een dusdanig grote rol voor de toekomst van Brabant kan alleen worden opgesteld met de betrokkenheid van Provinciale Staten.

De deadline van 1 juli 2023 stelt Brabant echter voor een groot dilemma: aan de ene kant heeft Brabant de afgelopen maanden, in samenwerking met partners, voortvarend doorgewerkt aan het opstellen van een ontwerp-BPLG op basis van de op 14 maart 2023 door GS vastgestelde Houtskoolschets. Ook dekt ons bestaand beleid – met de beleidskaders Natuur 2030, Landbouw en Voedsel 2030, de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof en het Regionaal Water- en Bodemprogramma (RWP) voor een aanzienlijk deel de opgave van het NPLG.

Aan de andere kant ontbreekt een aantal cruciale, richtinggevende bouwstenen die van belang zijn voor de verdere uitwerking van het BPLG.

Hierbij zijn nadrukkelijk te noemen: de kaders van een nieuw Bestuursakkoord voor Brabant, de inbreng van de nieuw gekozen Provinciale Staten, het Kabinetsplan Landbouw en ook de belangrijke inbreng van onze mede-overheden, gebieds- en uitvoeringspartners in Brabant.

Maar ook de bestuurlijke en inhoudelijke duiding van de 30% VHR-doelen en de berekeningen van het RIVM ten opzichte van stikstof spelen hierbij een rol.

Onze partners zijn de afgelopen maanden op hoofdlijnen geconsulteerd en geïnformeerd over de bouwstenen van het BPLG (structurerende keuzes, ruimtelijk ontwikkelperspectief, doelen en daaraan verbonden maatregelpakketten). Echter, verscheidene brieven van onze partners, vanuit verschillende gelederen, laten zien dat om een 100% toetsbare versie van het BPLG met voldoende draagvlak te kunnen vaststellen er nog extra stappen te zetten zijn.

Eerste pakket BPLG

Brabant heeft zich de afgelopen jaren hard gemaakt om de natuur te herstellen, stikstofdepositie te verminderen, waterkwaliteit en -kwaliteit te verbeteren en de landbouw een duurzaam perspectief te geven. Er zijn veel stappen gezet die passen in het NPLG, en het BPLG bestaat dan ook grotendeels uit bestaand beleid. Om echter te voldoen aan alle eisen van de handreiking NPLG hebben wij meer tijd nodig en komen tot de conclusie dat het niet mogelijk is om u voor 1 juli een volledig uitgewerkte versie van het BPLG, zoals beschreven in de handreiking, aan te bieden.

In formele en informele gesprekken op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau hebben wij dit de afgelopen maanden met u en uw Ministerie gedeeld.

Onderstaand beschrijven wij wat wij u wel kunnen aanbieden, aangezien wij in Brabant gestaag door werken aan de doelen van het NPLG. Wat wij u middels deze brief aanbieden is het volgende:

1. Houtskoolschets BPLG van maart 2023;
2. Voorstel voor no-regret maatregelpakketten waarmee wij een beroep doen op het Transitiefonds Landelijk Gebied en Natuur.

Op 14 maart 2023 is de Houtskoolschets BPLG vastgesteld door het college van Gedeputeerde Staten. In deze integrale schets worden de ambities en de nationale en provinciale doelen beschreven. De schets bevat de voorlopige ontwikkelstrategie en de samenwerkingsprincipes en er is een open ontwikkelagenda opgenomen als uitnodiging tot gezamenlijke uitwerking van het Ruimtelijk ontwikkelperspectief, de maatregelpakketten en de uitvoering ervan.

In deze Houtskoolschets zijn nog geen integrale keuzes gemaakt voor de uitwerking van structurende keuzes zoals beschreven in het ontwikkeldocument NPLG.

Datum

4 juli 2023

Ons kenmerk

C2316753/5283012

Daarnaast vindt u bijgesloten een voorstel voor no-regret maatregelpakketten met maatregelen die op een positieve en effectieve manier bijdragen aan de doelen van het NPLG en uitvoerbaar worden geacht in 2024/2025. Het gaat om twee maatregelpakketten: "duurzaam perspectief voor de landbouw" en "natuur- en waterherstel". Wij doen voor de financiering van deze maatregelen een beroep op de eerste tranche van het Transitiefonds Landelijk Gebied en Natuur.

Met deze maatregelpakketten kan Brabant de komende twee jaar werken aan de eerste stappen voor uitvoering van de doelen zoals beschreven in het NPLG, op basis van no-regret. De maatregelen zijn uitgekozen op basis van drie criteria: 1) de uitvoering naar verwachting vrijwel direct kan starten na goedkeuring van de aanvraag en het beschikbaar stellen van Rijksmiddelen (eerste indicatie: najaar 2023) waardoor onderbesteding kan worden voorkomen, 2) er een positieve bijdrage en hoge impact te verwachten is op de NPLG-doelen en 3) en mede gebaseerd is op het voorlopige afwegingskader zoals beschreven in de Houtskoolschets.

Daarnaast hebben de maatregelen betrekking op vrijwilligheid en komen de maatregelen (deels) voort uit de GGA gebieden. De verdere uitwerking, programmering en uitvoering van specifieke maatregelen wordt, waar nodig, met en door onze uitvoeringpartners - onder andere waterschappen, TBO's en omgevingsdiensten - vorm gegeven.

Wat wij en onze partners nodig hebben: duidelijkheid en vertrouwen

Zoals eerder in de brief aangegeven werken we hard aan de totstandkoming én uitvoering van het BPLG en kunnen wij dit niet alleen. Van de Rijksoverheid, en het Ministerie van LNV in het bijzonder, vragen wij dat er voldoende oog is voor het feit dat je deze opgave maar één keer goed kan doen. De consistentie van de doelen moet duidelijk zijn, en het vertrouwen van gebiedspartners moeten we daarin verdienen. Ook vragen wij oog voor het democratisch proces bij zowel de provincies als gemeenten. De betrokkenheid van de nieuw gekozen Provinciale Staten is van wezenlijk belang voor een gedragen BPLG.

Daarnaast voorzien we ook een aantal belangrijke stappen die het Rijk nog moet nemen in de komende periode. Zo geven de Kader Richtlijn Water (KRW) het [addendum op het zevende Nitraat Actieprogramma](#) en de Rijksbrief 'Water en Bodem Sturend' van 22 november 2022, richting voor de korte en langere termijn voor het omgaan met het water- en bodemsysteem. De precieze juridische verankering van het rijksbeleid moet echter nog plaatsvinden. De wijze van doorwerking en doorvertaling naar het provinciaal beleid zal mede daarvan afhangen. Wij zien ook het tijdig beschikbaar stellen van (Rijks)instrumentarium als voorwaarde voor het kunnen behalen van de doelen. Daaronder vallen bijvoorbeeld verdienmodellen op basis van ecosysteemdiensten, afwaardering ter compensatie van hogere grondwaterpeilen en wet- en

Datum

4 juli 2023

Ons kenmerk

C2316753/5283012

regelgeving met betrekking tot lozingsnormen, bestrijdingsmiddelengebruik en mest. Ook een structurele oplossing voor beheermiddelen is nog niet in zicht. En als laatste willen we nogmaals aandacht vragen voor een gedegen oplossing voor de PAS-melders.

Met het indienen van de Houtskoolschets BPLG zetten wij een eerste stap in de richting van een volledig uitgewerkt BPLG en vragen wij u om vertrouwen in de stappen die wij in de nabije toekomst nog gaan zetten. Graag werken we in gezamenlijkheid aan de verdere uitwerking van de doelen en het behalen van deze doelen in Brabant.

Verdere uitwerking van het BPLG, met draagvlak en legitimiteit

Draagvlak, een ordentelijk proces en bestuurlijke en maatschappelijke legitimiteit staan voorop bij het toewerken naar een definitief BPLG. De planning is daar op aangepast maar kent ook afhankelijkheden, zoals bijvoorbeeld de timing van het vaststellen van een nieuw Bestuursakkoord.

Gedeputeerde Staten streven ernaar om in oktober een voorontwerp-BPLG vast te stellen, dat in het vierde kwartaal van 2023 aan Provinciale Staten ter bespreking wordt voorgelegd. Gelijktijdig wordt de PlanMer procedure gestart. Vervolgens wordt er toegewerkt naar een ontwerp-BPLG, waarbij ook de terinzagelegging kan starten volgens de m.e.r. procedure. Wij schatten in dat deze stap in de eerste helft van 2024 gezet kan worden. Vervolgens kan er in de tweede helft van 2024 een definitief BPLG vastgesteld worden.

Gezien het iteratieve karakter van het NPLG, zijn wij van mening dat deze planning in voldoende mate recht doet aan wat het Rijk aan ons vraagt, alsmede ruimte biedt om de kaders voor inhoudelijke bouwstenen goed af te stemmen met ons komende bestuur, Provinciale Staten, en onze Brabantse partners.

Wij bieden u aan om verder in gesprek te gaan – vanuit de goede bestaande ambtelijke en bestuurlijke werkrelaties - met de betrokken Ministeries, het RTLG en de Ecologische Autoriteit.

Tot slot, willen wij nogmaals benadrukken dat we in Brabant, ongeacht de in deze brief geschetste complexiteit en onzekerheden, onverminderd intensief doorwerken aan de in het NPLG beschreven doelen en de uitwerking van een Brabants Programma Landelijk Gebied.

Bijlage

Houtskoolschets BPLG

No-regret maatregelpakketten

Datum

4 juli 2023

Ons kenmerk

C2316753/5283012

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

4 juli 2023

Ons kenmerk

C2316753/5283012

mr. I.R. Adema

drs. P.J. Buijtels